KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 19 września 2017 r.

Opinia

do ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Jerozolimie dnia 22 listopada 2016 r.

(druk nr 592)

I. Cel i przedmiot ustawy

W dniu 22 listopada 2016 r. w Jerozolimie została podpisana Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym. Ustawa przyjęta przez Sejm w dniu 15 września 2017 r. wyraża zgodę na ratyfikację tej Umowy przez Prezydenta Rzeczpospolitej Polskiej.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dotychczas nie było regulacji prawnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego pomiędzy Polską a Państwem Izrael.

Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym uwzględnia standardy międzynarodowe w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, jej uregulowania zostały oparte na podstawowych zasadach koordynacji systemów:

– równego traktowania (postanowienia dotyczące praw i obowiązków wynikających z ustawodawstwa drugiej strony stosuje się na tych samych warunkach w stosunku do obywateli obu stron Umowy),

– zachowania praw nabytych (eksportu świadczeń) – świadczenia pieniężne nabyte na podstawie prawa jednej strony, nie mogą być zmniejszane, zawieszane, a także uchylane z powodu miejsca zamieszkania uprawnionego na terytorium drugiej strony) oraz

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa, tel. 22 694-94-01, fax 22 694-91-06, e-mail: Bozena.Langner@senat.gov.pl

– sumowania okresów ubezpieczenia (nabytych pod działaniem ustawodawstwa jednej lub drugiej strony, wymaganych do nabycia, zachowania oraz obliczania wymiaru świadczenia).

Umowa będzie miała zastosowanie do wszystkich osób, które podlegają lub podlegały ustawodawstwu jednej lub obu stron Umowy, członków ich rodzin oraz osób pozostałych przy życiu po tych osobach, uzyskane prawa będą uzależnione nie od posiadanego obywatelstwa polskiego albo izraelskiego, ale od podlegania ustawodawstwu jednej ze stron. Zakres przedmiotowy Umowy:

– ze strony polskiej: świadczenia macierzyńskie, emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne, jednorazowe odszkodowania i renty z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także zasiłki pogrzebowe,

– ze strony izraelskiej: świadczenia macierzyńskie, świadczenia emerytalne i rodzinne (w rozumieniu rent rodzinnych), świadczenia na wypadek inwalidztwa, świadczenia z tytułu wypadku przy pracy, zasiłki pogrzebowe objęte ubezpieczeniem emerytalnym.

Zakresem przedmiotowym Umowy nie objęto świadczeń, co do których występują zbyt duże różnice w obu systemach zabezpieczenia społecznego (świadczenia z tytułu choroby oraz świadczenia na dzieci – polskie świadczenia rodzinne) ze względu na niemożliwość koordynacji tych świadczeń, a także brak symetrii uregulowań.

Składki na ubezpieczenie społeczne będą opłacane zgodnie z ustawodawstwem państwa, w którym dana osoba podlega ubezpieczeniu. Generalnie zasada przewiduje podleganie ustawodawstwu państwa, w którym jest wykonywane zatrudnienie lub prowadzona działalność (z wyjątkami dla pracowników delegowanych, a także wynikającymi z charakteru wykonywanej pracy lub zawodu).

Zawarcie Umowy pozwoli na uzyskanie świadczeń przede wszystkim długoterminowych – dotychczas nie można było zaliczyć okresów przebytych na terytorium drugiej strony, oraz na transfer świadczeń przy przesiedleniu się na terytorium drugiego kraju, będzie miało więc wpływ na wysokość świadczeń. Nastąpi także wyeliminowanie kwestii podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych, co zwiększało koszty działalności i hamowało przepływ pracowników. Umowa zmierza zatem ku rozwiązaniu istotnych problemów obywateli polskich i izraelskich w zakresie zabezpieczenia społecznego oraz stwarza lepsze warunki rozwoju polsko-izraelskiej współpracy gospodarczej.

Z uwagi na zakres uregulowań Umowy oraz brzmienie art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP (sprawy regulowane w ustawie), podlega ona ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Jerozolimie dnia 22 listopada 2016 r. (druk sejmowy nr 1693) wpłynął do Sejmu 21 czerwca 2017 r. Został skierowany do pierwszego czytania do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Komisje przyjęły sprawozdanie o projekcie w brzmieniu zawartym w przedłożeniu (druk sejmowy nr 1754). Drugie czytanie odbyło się 14 września br. na 47. posiedzeniu Sejmu.

Na tym samym posiedzeniu Sejmu, 15 września br. ustawa została przyjęta 413 głosami za, przy 3 przeciwnych i 3 wstrzymujących się.

Ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych.

Bożena Langner
Główny legislator